

U ljudskom tijelu nalazi se nekoliko milijuna žlijezda znojnice koje se dijele u ekrine i apokrine tzv

." mirisne žlijezde". Epokrine su prisutne na dlanovima i stopalima i luče tekućinu sastavljenu od vode i soli koja hladi organizam. Apokrine su smještene na "ključnim mjestima", spolovilo, anus, bradavice, pazuh i uho, a izlučuju znoj bogat bjelančevinama i ugljikohidratima.

Ljudi su osjetljivi na hormone koje luče apokrine žlijezde pronađene u pazuhu. Iako su hormoni bez mirisa, pazuh miriše zbog prisustva bakterija i mirisi utječu na nas psihološki i fiziološki. U dvostruko slijepom pokusu pokazalo se da miris pazuha utječe i na žene i na muškarace. Prilikom snimanja mozga eksperimentima, izloženost estrogenu temelji se na feromonima aktiviranim od strane

hipotalamusa

(područje mozga koje regulira seksualnu funkciju).

Muške apokrine žlijezde su veće od ženskih i luče steroide-androsterone, osobito uslijed seksualnog uzbuđenja. Prof. Karl Grammar, Institut za humanu biologiju, otkrio je da su žene osjetljivije na muške androsterone upravo u vrijeme ovulacije. Pretpostavlja se da je uzrok tome promjena nivoa estrogena u tom periodu.

Feromoni

Pojam [feromon](#) , od grčke *pherein* (transport) i *hormon* (stimulira), skovao je Adolf Butenandt 1959.g. za opis mirisne molekule odgovorne za privlačnost koju je otkrio u svilene bube. Od tada je, uglavnom u svijetu insekata, identificirano nekoliko desetaka receptori za ove kemikalije.

Pretpostavlja se da su receptori

tor

z

a

ljudske

feromone

dio

mirisnog

sustava

, tzv. vomeronazalni organ (

Jacobsov

organ

).

Vomeronazalni organ (VNO) je dobro razvijen u ljudskom embriju, ali se smanjuje tijekom rasta

a

u

maternici

. Smatralo se da s vremenom zakržlja, međutim Louis Monti-Bloch je kliničkim pokusima dokazao da VNO uvjetuje spolno-specifično ponašanje i promjene u autonomnom nervnom sistemu uslijed otpuštanja gonadotropina iz hipofize.

Eksperimenti koje je provela Martha McClintock otkrili su tzv. [menstrualni](#) [sinhronicitet](#) , pojav

u

usk

la

đi

vanja

menstrualnog

ciklusa

u

ž

ena

(

u

internatima

,

zatvorima

i

sl

).

Pretpostavlja
se
da
uzrok
le
ž
i
u
ž
enskim
feromonima
i
osjetljivosti
na
mirise
,
a
pojava
se
sli
č
na
onoj
u
mi
š
eva
zvanoj
Whittenov efekt.
Ljudi
č
ak
mogu
putem
mirisa
prepoznati
krvne
srodnike
,
to
se
osobito
odnosi
na
preadolescentnu
djecu

koja
mogu
prepoznati
bra
ć
u
i
naziva
se
[Westermarck
effect](#)

,
a
svrha
mu
je
sprje
ć
avanje
pojave
slučajnog
incesta
.

MHC geni (poznati kao HLA geni kod ljudi) su grupa gena prisutna u mnogih sisavaca važna
za
imuni
sistem

.
Ribe
,
mi
š
evi
i
ž
enske
jedinke
su
sposobne
namirisati
MHC
gene
potencijalnih

spolnih
partnera
,
izabrati
partnera
sa
MHC
genima
druga
č
ijim
od
njih
,
a
majke
su
sposobne
mirisom
prepoznati
svoju
biolo
š
ku
,
ali
ne
i
posvojenu
,
djecu
.

Parfemi - sintetski mirisi

Farmaceutska industrija odavno je u proizvodnji mirisa naslutila svoj "sveti Gral". Ranije su se pretežno koristile biljne esencije (ruže, jasmina i dr.), da bi se u novije vrijeme razvile industrijske metode za proizvodnju parfema.

Upravo na tom području značajan je doprinos [Lavoslava Ružičke](#) koji je istraživanje mirisa započeo proučavanjem strukture biljke dalmatinskog buhača, zatim dokazao ketonsku građu mošusa i time omogućio njegovu industrijsku proizvodnju, a 1934. objavio sintezu adrosterona i potom testosterona. Za svoj doprinos kemijskim znanostima dodijeljena mu je 1939.g. Nobelova

nagrada.

Bez obzira da li su mirisi Kupidove strelice ljubavi ili marketinški trik, svijet mirisa, parfema i strasti svuda je oko nas i ne možemo mu izbjeći.

[Wikipedija](#)

